

KYMENLAAKSON SÄHKÖN JA KYMENLAAKSON SÄHKÖVERKON ASIAKASLEHTI

Energiaa

marraskuu
2025

**Millaisia
sähkönkuluttajia
datakeskukset ovat?**

**Tee joulukoristeet
helposti omassa
keittiössä**

**Oma KSOY
– sähköasiat nyt
omassa näpissä**

10 MITÄ UUTTA JOULUVALOISSA?

Katso vinkit ajastamiseen ja valojen turvalliseen käyttöön.

22 MITÄ VERKKOPALVELU-MAKSULLA TODELLA SAAT?

12 NÄIN SÄÄSTÄT SÄHKÖÄ RUOANLAITTOSSA

Pienet valinnat kasvattavat ajan mittaan suuria säästöjä – katso vinkit!

AJANKOHTAISTA

MILLAISIA SÄHKÖNKULUTTAJIA DATAKESKUKSET OVAT? SIVU 16

Mitä on rakenteilla KSOY:n alueella?

OMA KSOY – NÄIN OTAT PALVELUN KÄYTTÖÖSI, SIVU 4

Katso ohjeet ja lataa palvelu puhelimeesi.

KOTONA

SUIHKUSEINÄT KIILTÄVIKSI ILMAN KEMIKAALIA, SIVU 8

Näin höyrypuhdistin puree kylpyhuoneen kalkkijäämiin.

ENERGIAA SÄÄSTÄMÄSSÄ

OVATKO PARHAAT ENERGIAN SÄÄSTÖVINKIT JO KÄYTÖSSÄSI? SIVU 24

Testaa, millainen energiansäästäjä olet, ja hyödynnä oikeat säästökeinot.

VAPAALLA

SAVI HURMAA: JOULUKORISTEET HELPOSTI KOTIKEITTIÖSSÄ, SIVU 20

Omatekoiset joulukoristeet syntyvät helposti itsekovettuvasta savesta – katso ohje.

ILOA JA VALOA JOULURISTIKOSTA, SIVU 26

Rentoudu jouluristikon parissa ja osallistu arvontaan!

SÄHKÖVERKOSSA

JO YLI 50 000 ASIAKKAALLAMME ON UUSI SÄHKÖMITTARI, SIVU 15

Katso, missä mittareita asennetaan vuonna 2026.

HYVÄ KYSYMYS

HYVÄ KYSYMYS, SIVU 6

Voiko kylpyhuoneen lattialämmityksen säädöllä säästää sähköä?

VAKIOPALSTAT:

- Päätöimittajalta • Kestävät & Kätevät • Ajankohtaista
- Energiaa-sivuilla • Anagrammi
- Anna palautetta

Energiaa

marraskuu/25

Kymenlaakson
Sähkö Oy:n
ja Kymenlaakson
Sähköverkko Oy:n
asiakaslehti
marraskuu 2025
ISSN 2984-2093

Kymenlaakson Sähkö Oy
Yhdystie 7, PL 9
47201 Elimäki

PÄÄTOIMITTAJA
Marjo Lahtinen

TUOTANTO
Selekti

Lehti toteutetaan
Kymppivoima-yhtiöiden
yhteistyönä ja ilmestyy
kaksi kertaa vuodessa
digitaalisena lehtenä.

Kansikuvassa
Janine Bergström
Lovisavi Oy:stä,
kuvaaja Paula Osenius

 facebook.com/
KymenlaaksonSahko

 linkedin.com/company/
kymenlaakson-sähkö/

 instagram.com/
ksoy_arkivirtaa/

 www.ksoy.fi/energiaa/

Kuva: Paula Osenius

PÄÄTOIMITTAJALTA

Hei asiakkaamme,

olethan jo Oma KSOY -käyttäjä?

Sähköinen asiointipalvelumme uudistui aiemmin syksyllä ja toimii nyt sekä mobiilisti että selaimella. Kerromme tässä lehdessä perustietoja palvelun käyttöön otosta ja asioista, joita voit hoitaa ja seurata Oma KSOY:n kautta. Oma KSOY on käytettävissäsi aina kellonajasta ja paikasta riippumatta.

Uusien sähkömittareiden asennus on edennyt hyvin, ja jo yli 50 000 asiakkaalla on uusi älymittari. Uudet mittarit tuovat uusia palveluita myös Oma KSOY -käyttöön. Voit lukea mittariuudistuksesta sivulta 18.

Lokakuussa vietettiin jokavuotista energiansäästöviikkoa, ja saatoitkin tehdä Arki Virtasen energian-

säästötestin. Aihe on todella ajankohtainen, kun säät viilenevät ja sähköä kuluu kotona enemmän kuin kesäaikaan. Pienetkin muutokset arjessa voivat tuoda yllättävän paljon säästöjä vuositasona. Voit lukea vinkkejä energiansäästöön sivulta 24 alkaen.

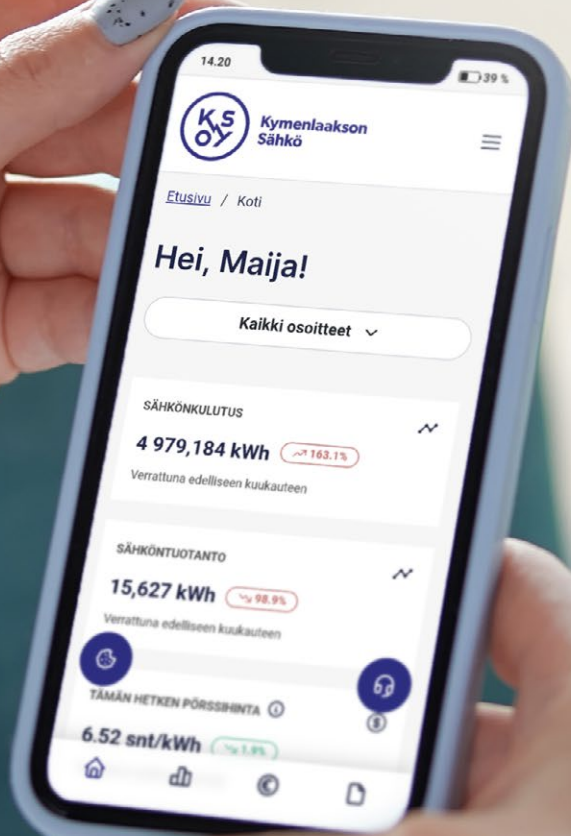
Joulun odotukseen sopii jouluvaloista kertova sisältömme sivuilla 10–11.

Toivotan mukavia lukuhetkiä lehden parissa ja oikein hyvää loppuvuotta.

PS. Muistathan, että löydät kaikki lehden jutut myös verkkosivuiltamme Energiaa-osiosta.

Marjo Lahtinen
viestintäpäällikkö
Kymenlaakson Sähkö Oy

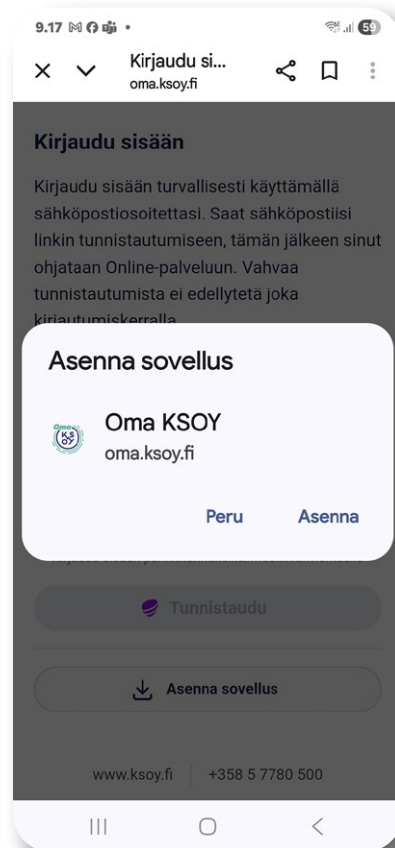
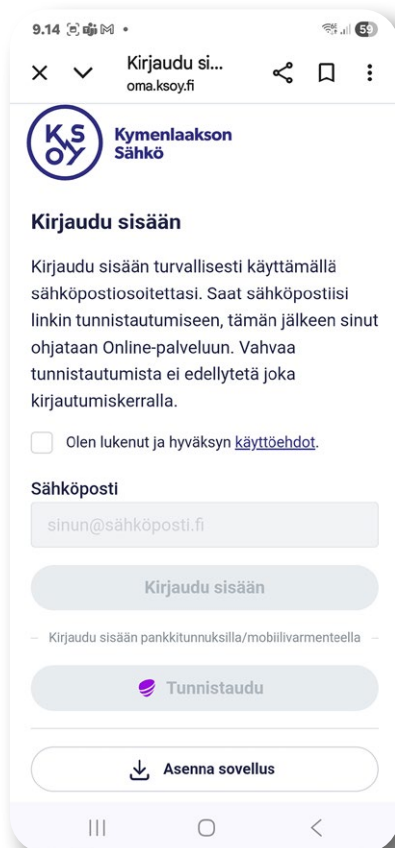

Oma KSOY

– näin otat palvelun käyttöösi

- Mene puhelimellasi osoitteeseen: oma.ksoy.fi.
- Asenna palvelu puhelimeesi.
- Tunnistaudu palveluun pankki- tai mobiilitunnuksillasi.

Ensimmäisellä kirjautumiskerralla tarvitset vahvan tunnistautumisen. Turvallisuus tarkistetaan tunnistautumalla silloin tällöin myöhemminkin, sillä palvelu käyttää omia sähkönkäyttötietoja. Palvelua voi käyttää myös selainversioilla tietokoneella, mutta suosittelemme sovelluksen asentamista puhelimeen.

Oma KSOY – tämän kaiken löydät palvelusta helposti ja nopeasti:

- laskut ja myös arvion seuraavan laskun summasta, voit myös maksaa laskun palvelun kautta turvallisesti
- omat verkkopalvelun sopimus- ja asiakastietosi
- tarkat sähkönkäyttötietosi, lämpötilakäyrät ja spot-hinnat
- mahdollisuuden sähkön käytön katkaisuun tai kytkentään esim. loma-asunnollasi
- viestit ja ilmoitukset hinnoista ja uusista laskuista oman valinnan mukaan
- yhteydenottopyynnöt asiakaspalveluun turvallisesti

Uuden älymittarin asentamisen jälkeen saat palvelusta myös:

- sähkönkäyttötiedot jopa 5 minuutin tarkkuudella
- mahdollisuuden sähkönkäytön ajastamiseen esim. pörssisähkön hintojen mukaan

Jos sinulla ei vielä ole uutta sähkömittaria, voit tarkistaa oman käyttöpaikkasi mittarinvaihtoajan linkistä löytyvältä sivulta:

Mittarikiertue

Löydät verkkosivuiltamme lisätietoa ja mm. usein kysyttyjä kysymyksiä ja vastauksia palvelusta:

kssoy.fi/omaksoy

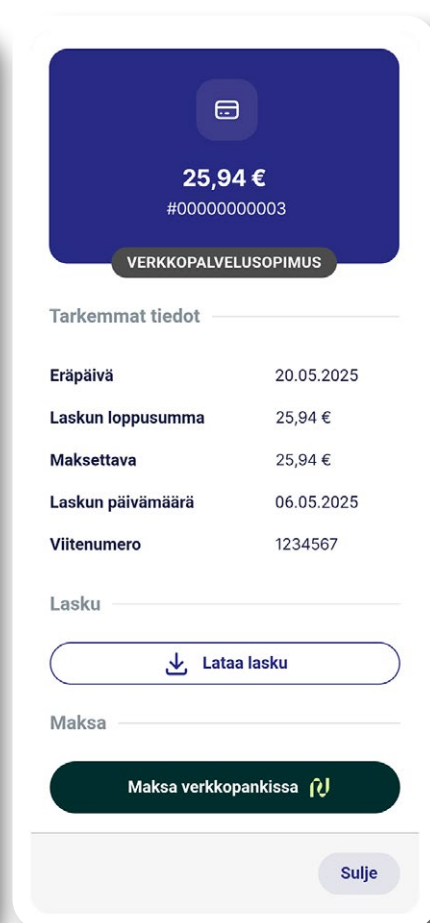
Mietitkö, paljonko seuraavan sähkölaskun summa on? Näet arvion nyt Oma KSOY –palvelusta.

Palvelun alareunasta pääset Käyttö-osioon, josta näet seuraavan laskutuskauden arvioidun sähkönkäytön ja sen mukaan arvioidun kokonaiskustannuksen. Sen suuruinen on seuraava sähkölaskusi, jos kulutus on aikaisemalla tasolla.

Laskun maksaminen Oma KSOY –palvelussa

Laskun maksaminen Oma KSOY –palvelun kautta on sinulle helppoa ja turvallista. Huomioithan, että voit maksaa palvelussa vain laskun kokonaissumman. Osasuorituksen voit hoitaa tilisiirtona omasta verkkopankistasi. Aktia-pankki ei ole mukana yleisessä palvelussa, joka mahdollistaa maksun muiden palvelujen kautta. Tämän vuoksi Aktia-pankin asiakkaat eivät voi maksaa laskuja Oma KSOY –palvelussa.

Helpoin ja kätevin tapa hoitaa sähkölaskut on e-lasku.

Lasku tulee automaattisesti verkkopankkiisi, voit itse tarkastaa sen ja laittaa maksuun. Oma KSOY –palvelun mobiiliversiossa voit muuttaa laskutustavan e-laskuksi eli lähettää itsellesi e-laskuehdotuksen. Selainversiossa tämä ei ole mahdollista.

Suosittellemme vaivatonta e-laskua.

Voiko kylpyhuoneen lattialämmityksen säädöllä säästää sähköä?

Kuinka paljon sähköinen lattialämmitys sauna-, pesu- ja pukuhuonetilaisissa kuluttaa vuodessa sähköä? Pitääkö lämpö olla aina päällä – ja mitä tapahtuu, jos ei pidä?

Keskikokoisen kylpyhuoneen jatkuvasti päällä oleva lattialämmitys voi kuluttaa vuodessa jopa 2000 kWh energiaa. Todellinen kulutus riippuu kuitenkin tilan koosta sekä lämpötilan ohjauksesta. Oikeanlaisella käytöllä ja säädöllä kylpyhuoneen lattialämmityksen vuosittainen energiankulutus voidaan parhaimmillaan jopa puolittaa.

Lattialämmityksen kohdalla on tärkeä huomioida, onko kyseessä mukavuuslattialämmitys vai tilan ainoa lämmönlähde. Jos

lattialämmitys on tilan ainut lämmönlähde, sitä ei saa sammuttaa. Mukavuuslattialämmityksen tehtävä on sen sijaan tehdä kylpyhuoneen käyttämisestä mieluaisempaa, ja varsinainen lämmitys tapahtuu muilla ratkaisuilla, kuten lämmityspatterilla. Mukavuuslattialämmitys voidaan kytkeä kokonaan pois esimerkiksi poissaolojen ajaksi.

Lattian lämpötilaksi riittää taso, jolla se tuntuu paljaalle jalalle haalealta ja miellyttävältä – sen ei tarvitse olla kuuma. Tilojen käytön ajaksi lämpötilaa voidaan nostaa, jolloin märkätilat kuivuvat nopeammin ja käyttö on mukavampaa. Myös kesällä sopivasti ajoitettu lämmityksen nosto auttaa kuivattamaan tiloja.

Kylpyhuoneen ovi kannattaa pitää kiinni, jotta lämpö ei karkaa asuintiloihin. Samalla on tärkeää varmistaa, että oven siirtoilmareitti on riittävä ilmanvaihdon toiminnan turvaamiseksi.

Vastaajana:
asiantuntija Veli-Matti
Virtanen, Motiva Oy

Asumistarpeeseen sopiva säätö onnistuu parhaiten tarkalla, aikaohjattavalla termostaatilla. Uusimmat termostaatit osaavat huomioida jopa pörssisähkön hintavaihtelut, jolloin lämmitysenergiaa voidaan käyttää mahdollisimman edullisesti.

Jokainen tila on yksilöllinen, joten sopivat asetukset ja lämmitysajat löytyvät kokeilemalla. Säätöjä tehdessä on hyvä huomioida, että kylpyhuoneen mitoitus- ja suosituslämpötila on 22 astetta, minkä alle huoneen lämpötila ei saisi laskea.

Näillä keinoilla säästyy sekä energiaa että rahaa – ja kylpyhuoneen lattia pysyy miellyttävän lämpimänä käytön aikana.

Joulukuusi, joka kestää aikaa

Joulukuusen modernimpi muoto ei roskaa eikä allergisoi. Se sopii pienempäänkin kotiin ja monenlaiseen sisustukseen ja on helppo nostaa esille jo heti adventtina.

**Pagod-kuusi, 5 kynttilää 67,95 €
(7 kynttilällä 148,30 €) (Noortrade)**

Airfryerien uudet muodot

OBH Nordican uutuudessa monitoimikeitin ja airfryer ovat samassa laitteessa. Terveellistä ruokaa voi valmistaa 14 eri ohjelmalla ja kahdella kypsennystasolla. Laitteen tilavuus on 6 litraa, ja älykäs ajastus huolehtii aikatauluista.

Multicook Actifry monitoimikeitin ja airfryer 319 € (Verkkokauppa)

Kahvia metsänvihreään tyyliin

Tuttu ja luotettava kahvittelukumppani Moccamaster saa nyt vihreän sävyn. Siinä on kaksi erillistä lämpöelementtiä ja täydellinen suodatuslämpötila. Kannullinen kahvia suodattuu kuudessa minuutissa.

Moccamaster Optio 349 € (Power)

Tuotteiden hinnat ja ostopaikat ovat viitteellisiä. Tiedot ovat lokakuulta 2025.

Paljonko sähköä kuluu pihalla?

Ulkokäyttöön tarkoitettu WiFi-älypistorasia ohjaa sähkölaitteita ja toimii myös sähkömittarina, joka näyttää reaaliajassa siihen kytketyn laitteen sähkökulutuksen. Laite soveltuu hyvin ladattavan hybridin latauslaitteen, ilmalämpöpumpun, lämmityslaitteiden tai pumppujen toiminnan seurantaan ja hälytyksiin.

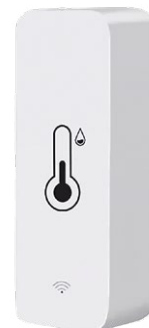

Tuya Smart sähkömittari 39,90 € (Omavahti)

Mökillä kaikki hyvin?

Pysyykö mökki tarpeeksi lämpimänä, putket sulana ja rakenteet kunnossa? Langattoman lämpö- ja kosteusanturin mittaamaa tietoa voi seurata helposti mobiilisovelluksen avulla. Laitteessa on WiFi-liitäntä, ja se on yhteensopiva Alexan ja Google Assistantin kanssa.

Tuya TH-01 langaton lämpö- ja kosteusanturi 31,99 € (Verkkokauppa)

Lasiomenassa on joulun tunnelmaa

Led-valolla varustetussa jouluomenassa on paristot ja ajastin. Omenaa on kolmea eri kokoa ja kahta eri väriä.

Jouluomena 7,5 cm korkeana 4,99 € (Tokmanni)

Suihkuseinät kiiltäviksi ilman kemikaaleja

– kokeilussa hörypuhdistin

Kylpyhuoneen siivouksessa päänsivua aiheuttaa usein vedestä jäävä kalkki, joka pinttyy lasiin suihkuseiniin, kaakeleihin ja lattioihin. Voisiko hörypuhdistin olla ratkaisu tähän ongelmaan? Kokeilussa Kärcherin SC 3 Easyfix.

Veera Leinon ja Jani Heikkisen kerrostalokolmion kylpyhuoneessa suihkuseinät kuivataan jokaisen suihkussa käynnin jälkeen.

– Suihkun jälkeen ylimääräinen vesi kuivataan ensin lastalla, ja sen jälkeen lasit pyyhitään siivousliinalla. Silti suihkuseinien alareunaan kertyy valkoista töhnää, ja sen poistaminen on työlästä, kertoo Veera harmissaan. Siivouspäivänä lasit on pestävä eri pesuaineilla jopa kolmeen kertaan ennen kuin kalkin saa irtoamaan.

Siivoaminen ei ole parin lempiharrastuksia, joten hörypuhdistin otettiin innolla kokeiluun.

Käyttöönotto

Kärcherin SC 3:n saa nopeasti käyttökuntoon. Käyttöohjeet kannattaa kuitenkin lukea huolellisesti: kalkinpoistopatruuna säädetään oman käyttöveden kovuuden mukaiseksi. Oletusasetus on kovalle vedelle,

Lattiakaivostakin saa puhtaan. Höyry tappaa bakteereista yli 99 prosenttia.

Saunan pesu hoituu kätevästi ilman kemikaaleja.

Tummasta lattiasta höyry poistaa tehokkaasti kalkkijäämät.

Kokeiltavana oli Kärcherin SC3 Deluxe Easyfix -höyrypuhdistin. Hintaluokka kodinkoneliikkeissä noin 180–200 euroa. Laitteen mukana tulee monipuolinen varustevalikoima.

ja väärä säätö voi vahingoittaa laitetta. Sen jälkeen vesi säiliöön, ja 30 sekunnin jälkeen laite on valmis urakkaan.

Hanat ja altaat

– Jeee! kuuluu kylpyhuoneesta. Pieni tehosuutin yltää hyvin sekoittajan ja hanojen pieniinkin koloihin, ja mikrokuituliinalla pyyhkäisyn jälkeen teräsovat todella hohtavat. Pesuallas saa kiiltonsa takaisin, ja myös lattiakaivon saa pestyä hygieenisesti käsin koskematta. Samalla innolla höyrytettiin keittiön allas hanoineen uuteen loistoon.

Suihkuseinät

Käsisuutin pääsee töihin suihkuseinien kanssa, ensin ilman mikrokuituliinaa ja sitten sen kanssa. Kalkkijäämät vähenevät selvästi, mutta pieniä pyyhintäjälkiä jää näkyviin. Pinttyneimmät alueet seinien alaosassa pitävät sitkeästi

pintansa eivätkä anna periksi edes etikkakylvylle.

Sauna ja lattiat

Höyrypuhdistin toimi hyvin saunan pesussa. Valmistajan tietojen mukaan höyry tappaa yli 99 prosenttia bakteereista ilman pesuaineita. Höyryllä pääsee myös lauteiden rakoihin. Saunan ja kylpyhuoneen lattioiden pesu tuo tilaan puhtauden tuntua, ja kalkkitahrat hävisivät myös laattojen saumoista. Musta lattialaatta on muuten vaativa kumppani kylpytiloissa.

Veeran kokemukset

– Antaisin arvosanan 9. Laite on kevyt, helppo käyttää ja hiljainen. Tämä on ekologinen tapa siivota ilman voimakkaita kemikaaleja.
– Hanoista tuli upeat, ja lasiseiniinkin pesu tehosi paremmin kuin pelkkä pyyhintä. Yksi piste meni siitä, että kaikkein pinttyneimpiin kalkkisaostumiin laite ei

pelkällä vedellä pystynyt. Toki jos sitä käyttäisi viikkosiivouksessa, ehkä pinttymä ei ehtisi tulla. Viimeistely pesuaineella voisi viedä loputkin jäämät.

– Teho riitti hyvin, ja pitkä virtajohto helpottaa käyttöä. Hyvä puoli on, että vettä voi lisätä kesken siivouksen, ja laite on nopeasti taas käyttövalmis.

– Pitkään siivottaessa kahva lämpenee jonkin verran. Lattia jäi pesun jälkeen melko märäksi, mutta pyyhintä kuivalla liinalla teki lopputuloksesta hyvän.

– Vaikka laite on suhteellisen pieni ja näppäräse, se vaatii kaikkine varusteineen säilytystilaa.

– Hieno juttu on, että laite tekee ikävästä työstä hausempaa. Likaisten kohtien metsästämiseen innostuu, ja puhdas tulos palkitsee
– vaikka pesuaineen tuoksu puuttuukin lopputuloksesta.

– Ehkä tämä kannustaa monessa perheessä useampia tarttumaan siivoushommiin.

Mitä uutta jouluvaloissa?

Pimeimmän vuodenajan piristäjät – joulu- ja kaamosvalot – alkavat syttyä yhä useammalla pihalla ja ikkunalla. Valojen avulla saa loihdittua jouluista tunnelmaa turvallisesti ja pienillä energiakuluilla. Joskus vanhat ja rakkaatkin valot tulevat tiensä päähän ja ne pitää korvata uusilla.

Jo pienemmän energiankulutuksen vuoksi on hyvä aika siirtyä ledeihin ja viedä vanhat hehkulamppusarjat kierrätykseen. Led-valot ovat turvallisia käyttää, eivätkä ne kuumene tarpeettomasti. Lisäksi valikoimasta löytyy nykyään ratkaisuja jokaiseen makuun ja sisustukseen.

Kauppojen jouluvalovalikoima on nyt marraskuussa parhaimmillaan. Led-kynttilät näyttävät aina vain aidoimmilta ja ilahduttavat uusissa väreissään sekä ladattavina

että paristokäyttöisinä, usein ajastimilla varustettuina. Turvalliset led-mallit sopivat sinnekin, missä elävä tuli aiheuttaisi liikaa huolta ja muistettavaa. Led-sarjat ovat saaneet mitä mielikuvituksellisempia muotoja ja aiheita, eivätkä kynttelikötkään enää perinteisiltä näyt.

Ajasta tai ohjaa

Jouluvalojen ajastaminen vähentää energiakuluja ja lisää myös kodin turvallisuutta. Se pitää kodin asutun näköisenä silloinkin, kun isäntäväki on poissa tai asioilla.

Ajastamisessa voi yksinkertaisimmillaan käyttää mekaanisia pistorasia-ajastimia tai liike- ja hämäreäkytkimiä. Monissa jouluvaloissa on ajastustoiminto valmiina. Tarkempaa säätöä saa Wifi-pohjaisilla älypistorasioilla, joita voi ohjata älypuhelimella. Jos käytössä on Home Assistant, Philips Hue, Ikea Dirigera tai vastaava järjestelmä, jouluvalot voi liittää osaksi älykotia. Silloin valaistuksesta saa enemmän irti ja ohjauksen omiin käsiin.

Mielikuvitus kukkii led-sarjoissa ja kyntteliköissä. Jouluna on lupa olla leikkisä. Kuvat Noortrade

Jouluvalot osaksi kotiautomaatiojärjestelmää

Kun jouluvalot liitetään osaksi kotiautomaatiojärjestelmää, tunnelmasta tulee entistä monipuolisempi ja arjesta huolettomampi.

- **Ajastus ja automaatio**
– Valot voi sytyttää auringon laskiessa ja sammuttaa nukkumaan mennessä, tai ajastaa ne loistamaan vain haluttuina aikoina.
- **Kaukosäätö**
– Älypuhelimella tai puheohjauksella valot syttyvät ja sammuvat missä tahansa, myös matkoilla ollessa.
- **Värien ja kirkkauden hallinta**
– Älyvalosarjoista voi valita eri värejä, sävyjä ja tehosteita tilanteen mukaan: rauhallinen iltavalaistus tai juhlavampi väri-ilottelu onnistuvat hetkessä.
- **Turvallisuus**
– Ajastetut valot pitävät kodin asutun näköisenä, mikä lisää mielenrauhaa, kun talo on tyhjiään.
- **Energiätehokkuus**
– Valot palavat vain silloin, kun niitä tarvitaan, eikä sähköä kulu turhaan.

Philips Hue Festavia -valosarja sopii suoraan Philipsin Hue-järjestelmään ja valaisee miljoonissa väreissä ja valkoisen sävyissä sisällä tai ulkona. Valoja ohjataan sovelluksella tai äänikomennoilla. Hue Smart plug -älypistorasian kanssa voit kytkeä järjestelmään myös tavalliset jouluvalot.

Airamin uutuus Saraby toimii paristoilla ja omalla ajastimella.

Näin käytät jouluvaloja turvallisesti

- Tarkista valosarjojen kunto ennen käyttöä, ja vie rikkiäiset valot SER-kierrätykseen.
- Säilytä valot alkuperäispakkauksissaan kuivassa paikassa.
- Valitse muuntajalla toimivat pienoispäätevalot (esim. 12 V), jotka ovat turvallisempia kuin suoraan verkkojännitteellä toimivat.
- Käytä ulkona vain vähintään IP44-merkinnällä varustettuja valoja. Sisävalojen merkintä on IP20.
- Varmista CE-merkintä ja maahantuojaan tiedot.
- Muista, että myös jatkojohtojen ja muuntajien on oltava ulkokäyttöön hyväksytyjä. Valkoiset sisäkäyttöön tarkoitetut jatkojohdot eivät kestä pakkasta tai kosteutta.
- Käytä ulkona vikavirtasuojattua pistorasiaa.
- Älä yhdistä eri valosarjoja ja muuntajia.
- Irrota pistoke lampunvaihdon ajaksi.
- Älä ylikuormita muuntajaa jatkojohdoilla tai adaptoreilla.

Näin paljon jouluvalot vievät sähköä

Led-valosarjojen käyttökulut 100 vuorokauden ajalta valojen ollessa koko ajan päällä ja ajastusta käytettäessä.

VALOSARJA	100 vrk, koko ajan päällä	100 vrk, ajastettuna 8 h/vrk
Sähkön hinta: 0,20 €/kWh		
• Led 8 lamppua / 0,5 W	0,25 €	0,10 €
• Led 80 lamppua / 6 W	2,90 €	1,00 €
• Vanha 216 lampun sarja / 93,3 W	44,80 €	15,00 €

Näin säästät sähköä *ruoanlaitossa*

Teksti: **Pirjo Tiihonen**
Kuvat: **Tulikivi** ja **Martat**

Hyödynnä uunin esi- ja jälkilämpö, ota vedenkeitin ja mikroaaltouuni avuksi kokkaukseen ja käytä kattilassa kantta. Tiesitkö, että takassa voit valmistaa samoja ruokia kuin uunissakin?

Vanhan valurautalieden ja uunin käyttö vie kotikokkauksessa eniten sähköä. Ota kaikki irti uunin koko kapasiteetista, olipa sinulla perinteinen uuni tai energiatehokkaampi kiertoilma- tai höyryuuni.

– Kaikki pata- ja laatikkoruuat, kuten peruna- ja makaronilaatikon, voi laittaa uuniin jo esilämmityksen aikana. Uuni vie huomattavasti energiaa lämmityksen aikana, mutta sen ajan voi hyödyntää, vinkkaa Marttojen ruuanlaiton ja kodinhoidon johtava asiantuntija **Niina Silander**.

Kun leivot, säästät sähköä laittamalla uunissa ruokaa samana päivänä. Laita ruoka uuniin heti leivonnaisten jälkeen, ja sammuta uuni hieman ennen määrättyä paistoaikaa. Näin ruoka paistuu jälkilämmössä.

– Leivonnassa esi- ja jälkilämpöä ei voi kuitenkaan hyödyntää, sillä taikina tarvitsee reseptissä mainitut uunin lämpötilat onnistuakseen. Leipoessa energiansäästöä tuovaa kiertoilmaominaisuutta kannattaa hyödyntää. Kiertoilmatoiminnon avulla voit paistaa useassa tasossa ja säätää lämpötilaa 20 astetta matalammalle.

*Niina Silander,
ruuanlaiton ja
kodinhoidon johtava
asiantuntija, Martat.*

Kokkaa kerralla enemmän

Pienen ruokamäärän kypsyttämisen vie yhdellä kertaa vähemmän aikaa ja energiaa. Jos kuitenkin kokkaa usein vaikkapa pienen makaronilaatikon, se ei ole pidemmän päälle energiatehokasta. Silander suositteleeikin valmistamaan kerralla ison ruokamäärän.

– Loppuruuan voi myöhemmin lämmittää mikroaaltouunissa.

Pastan, perunoiden tai vihannesten keittäminen vanhalla valurautaliedellä kuluttaa paljon sähköä. Energiasyöppöä valurautaliettä kannattaakin käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Säästät energiaa, kun keität ensin keitinveden vedenkeitimellä ja kaadat sen kattilaan. Energiatehokkaan induktiolieden kohdalla vedenkeitin ei kuitenkaan säästä sähköä.

– Valurautalieden voi sammuttaa hieman ennen kun ruoka on kypsytynyt. Liesi varaa itseensä lämpöä ja pysyy yhä kuumana, ruoka kypsyy ja sähköä säästyy. Muista, että tämäkään ei toimi induktioliedessä – se jäähtyy heti, kun se sammutetaan.

Jos ruoka-aineet sallivat, käytä keittämisessä kattilan kantta. Silloin lämpö ei pääse karkaamaan kattilasta. Pilko kasvikset tai esimerkiksi perunamuusia varten

keitetyt perunat. Pienten palojen keittäminen vie vähemmän aikaa ja energiaa.

– Muista, että kasvien keittämiseen tarvitaan vain pieni vesimäärä, ei koko kattilallista.

Sinkun aamupuuro kypsyi mikrossa

Yhden ihmisen aamupuuro valmistuu nopeasti ja sähköä säästään mikroaaltouunissa. Puurohiutaleet ja vesi mitataan mikronkestävälle lautaselle, ja lautanen laitetaan muutamaksi minuutiksi mikron.

– On hyvä välillä tarkastaa, ettei puuro kiehu yli.

Mikroaaltouunissa voi tehdä muitakin ruokia, kuten perunoita. Reseptejä löytää verkosta tai kirjoista.

– Miinuksena mikroruuissa on, ettei niihin saa samanlaista makua ja paistopintaa kuin uunissa tai pannulla kypsennettäessä.

Silanderin mukaan airfyeristä voisi olla eniten hyötyä yhden tai kahden hengen taloudessa laitteen pienen koon takia. Ennen uuden laitteen hankintaa kannattaa kuitenkin harkita huolellisesti, onko laitteelle varmasti käyttöä.

– Pelkästään energiansäästämielessä airfyeriä ei kannata hankkia, sillä menee pitkään ennen kuin se maksaa hintansa takaisin.

Jos yhden aterian valmistus airfyerillä säästää muutamia sentejä, vie useita vuosia, että laite toisi konkreettisia säästöjä kotitalouteen. Jos laite kuitenkin on jo kotona, sitä kannattaa käyttää.

Sähköuunin tunnin käyttö vie noin 1,5–2 kilowattituntia. Airfyerillä samat ruoat valmistuvat lähes puolta pienemmällä energiankulutuksella mallista riippuen. Mikroaaltouunissa perunat kypsyvät noin kymmenessä minuutissa, joka kuluttaa sähköä 0,12–0,2 kilowattituntia. Liesissä induktioliesi on energiatehokkain vaihtoehto, sillä se säästää 20 prosenttia sähköä keraamiseen lieteen verrattuna ja 40 prosenttia sähköä verrattuna perinteiseen valurautalieteen.

Muutakin takkaruokaa, kuin makkaraa

Takassa voit kypsentää, paistaa ja hauduttaa samoja ruokia kuin sähköuunissa. Hyödynnä takkalämmön eri vaiheet, myös hiillos ja sen jälkeinen lämpö.

Lue lisää ohjeita:
tulikivi_martat_viikon_
takkaruokareseptit_2023.pdf

Nettisivuiltamme löydät hyödyllistä tietoa ja tarinoita energiasta ja sähkönkäytöstä. Myös asiakaslehden artikkelit ovat tallessa selkeässä muodossa ja aina hyödynnettävissä. Käy nappaamassa parhaat energiansäästövinkit käyttöösi!

Varo zombiakkuja – vanhat paristot ja akut voivat sytyttää palon

Tuleeko lahjaksi uusi puhelin tai muu akullinen laite? Muistathan huolehtia vanhoista laitteista. Käyttämättömät ja väärin säilytetyt akut ja paristot ovat piilevä riski kodeissa. Nämä zombiakut voivat laukaista vaarallisen tulipalon, joten on tärkeää huolehtia niiden turvallisesta hävittämisestä ja varastoinnista.

[Lue lisää](#)

Varaudu pitkiin pakkaskausiin

Kovilla pakkasilla sähkön hinnat kohoavat, ja energiansäästövinkit ovat tarpeen. Kun lämpötila laskee viidestä kymmeneen pakkasasteeseen, lämmitysenergian tarve voi kasvaa jopa kymmeniä prosentteja.

[Katso vinkit](#)

Herkkupähkinöitä purtavaksi tai jouliseksi tuliaisiksi

Proteiinipitoiset ja hyviä rasvoja sisältävät pähkinät ja mantelit ovat oivia välipaloja, joita voi napostella kohtuudella hyvällä omallatunnolla. Pienellä jalostuksella niistä saa loihdittua uudenlaisia herkuja – vaikka tuliaisiksi tai lahjoiksi.

[Katso reseptit](#)

Lämmitä turvallisesti – häädä häkä ennakolta

Häkä on petollinen, koska sitä ei voi nähdä tai haistaa. Unohda vanhat perimätiedot ja sulje hormipellit vasta silloin, kun punaisia hiiliä ei enää ole näkyvissä. Hanki myös kunnollinen häkävaroitin.

[Lue lisää](#)

Etäohjaa sähkölaitteita – on mukava tulla valmiiksi lämpimään mökkiin

Käteviä, sähkönsäästäjän mieltä ja varpaita lämmittäviä ratkaisuja ovat etäohjattavat pistorasiat ja ilmalämpöpumput. Niiden avulla ajomatkan päässä odottaa aina mukavan lämmön loma-asunto – ilman että sähköä tuhlaataan.

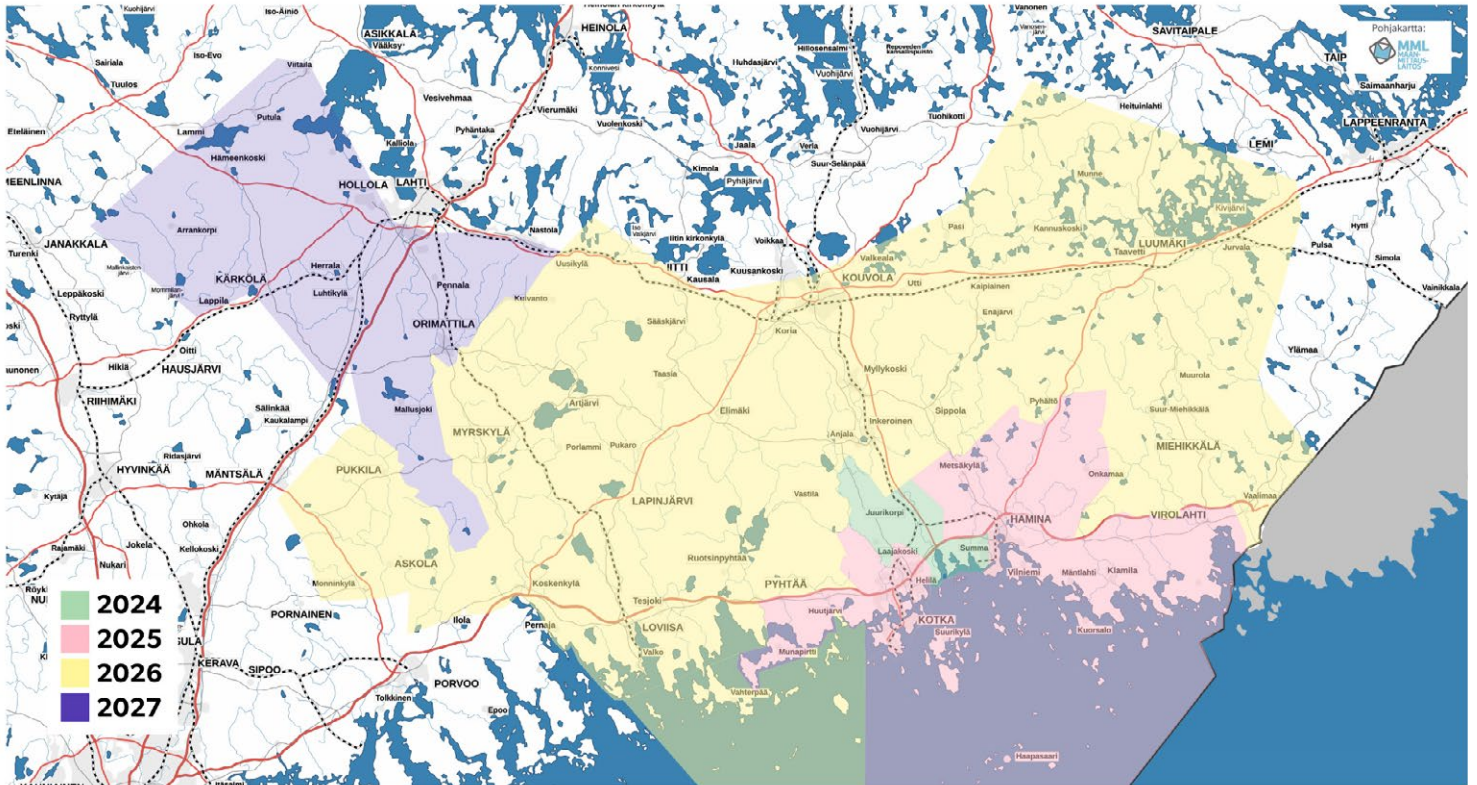
[Lue artikkeli](#)

Nämä ja paljon muuta löydät nettisivuiltamme ksoy.fi/energiaa

Jo yli 50 000 asiakkaallamme on uusi sähkömittari

Kaikki Kymenlaakson Sähkönverkon asiakkaat saavat uuden sähkömittarin vuosien 2024–2027 aikana. Sähkömittarisi vaihdetaan uuteen älymittariin, ja luvassa on uudenlaisia etuja sähkökäyttäjälle.

Kaikki sähkömittarit vaihdetaan uusiin älymittareihin, sillä vanhat sähkömittarit alkavat olla käyttöikänsä päässä, eivätkä ne enää täytä lain ja sähköjakelun uusia vaatimuksia. Uudet älymittarit tuovat tullessaan entistä tarkempaa tietoa sähkön käytöstäsi. Tulevaisuudessa ne avaavat mahdollisuuden ostaa sähköä entistä taloudellisemmin ja hyötyä paremmin oman sähkönkäytön ohjaamisesta taloudellisimpiin aikoihin. Mittariuudistus auttaa myös sähkön toimituksen ja riittävyyden varmistamisessa sekä hiilivapaan sähköntuotannon

hyödyntämisessä.

– Verkko-yhtiölle uudet mittarit tuottavat dataa moninkertaisesti enemmän kuin vanhat mittarit. Saamme vuorokaudessa mittareista 30 miljoonaa erilaista mittausarvoa, kertoo mittausvastaava **Ville Saira**. – Tietoja hyödynnetään operatiivisen toiminnan kehittämiseen, Saira jatkaa.

Asentajat saaneet erinomaista palautetta

Mittareiden asennus on edennyt suunnitelmien mukaisesti, ja mittareita on vaihdettu jo lähes 52 000 kappaletta. Palaute asennustyöstä on ollut erinomaista, ja tästä haluamme kiittää hienolla asenteella työskenteleviä asentajia.

Mittarinvaihto kestää esimerkiksi omakotitalokohteessa noin 20 minuuttia ja on asiakkaalle maksuton. Vuonna 2026 mittareita asennetaan mm. Luumäellä, Kouvolan eteläosissa, Kouvolan Elimäellä, Pyhtäällä, Loviisassa,

Lapinjärvellä, Askolassa ja Myrskylässä. Voit katsoa oman kohteesi mittariasennuksen aikataulun **mittarikiertue.fi** -sivustolta.

Uusien sähkömittareiden asennukset tekee kumppanimme Elvera. Elveran asentajien auton tunnustat Mittarikiertue-tunnuksesta, ja Elveran asentajilla on aina mukanaan sekä henkilö-kortit että Kymenlaakson Sähkönverkon valtuutuskortit. He eivät kerää mitään tietoja asiakkailtamme, eivätkä esimerkiksi pyydä allekirjoituksia mihinkään asiakirjoihin vaihdon yhteydessä.

Lisätietoja löydät mittarikiertue.fi -sivustolta sekä KSOY:n verkkosivuilta:

Mittarikiertue

ksoy.fi

Mittarikiertue on Kymenlaakson Sähkönverkon, Järvi-Suomen Energian ja PKS Sähkönsiirron yhteinen sähkömittareiden vaihtoprojekti, jonka aikana mittarit vaihdetaan yhteensä 300 000 asiakkaalle. Varsinaisesta vaihtotyöstä vastaa yhteinen kumppanimme Elvera.

Millaisia sähkönkuluttajia datakeskukset ovat?

Teksti: **Sami Ahola**

Kuva: **Hyperco**

Sähkön hinta huolettaa monia kuluttajia. Samaan aikaan Suomeen nousee valtavia, mutta usein näkymättömiä sähkönkuluttajia: datakeskuksia. Moni miettii, mikä niiden rooli on tulevaisuuden sähkönkulutuksessa. Vaikka ne lisäävät sähkön kysyntää, niiden osuus energiamarkkinoilla on yllättävän monipuolinen, ja ne voivat tuoda mukanaan uusia ratkaisuja.

Datakeskukset herättävät kysymyksiä

On tosiasia, että datakeskukset ovat valtavia sähkönkäyttäjiä. Erityisesti tekoälyn käyttö kiihdyttää kulutusta. Kantaverkkoyhtiö Fingrid arvioi, että uusi teollisuus voi kasvattaa sähkönkulutustamme jopa 60 terawattitunnilla vuosikymmenessä.

Esimerkkinä: Espoossa rakenteilla oleva Microsoftin 200 megawatin datakeskus kuluttanee laskennallisesti noin 1,66 terawattituntia sähköä vuodessa 95 %:n käyttöasteella. Tämä vastaa määrällisesti koko Turun kotitalouksien sähkönkulutusta vuodessa. Eli yhden suuren datakeskuksen sähköntarve vastaa keski-suuren suomalaiskaupungin kaikkien kotitalouksien sähkönkulutusta yhteensä.

Kysyntä luo myös uutta, edullista sähköä

Datakeskusten sähkön tarve on jatkuva – 24 tuntia vuorokaudessa. Tämä tekee niistä ihanteellisia suursiakkaita uusien energiantuottajien silmissä. Datakeskukset solmivat pitkäaikaisia sähkösopimuksia tuulivoiman käyttämisestä.

Tämä ostolupaus on ratkaiseva tekijä, joka varmistaa rahoituksen uusille puhtaille voimaloille. Datakeskusten vakaa kysyntä siis vauhdittaa uuden sähkön tuotantoa, mikä auttaa pitkällä aikavälillä pitämään sähkön tukkuhinnan vakaana ja edullisempänä.

Entä kun tuuli ei puhalla?

On totta, että kun sähköntuotanto perustuu tuuleen, hinnanvaihtelut

Datakeskuksia on rakenteilla myös *KSOY:n toiminta-alueella*

KSOY:n alueella on rakenteilla ja suunnittelussa muutamia isoja datakeskuksia.

- Googlen 7. datakeskus, Hamina
- Hyperco, Kouvola
- Nova Complex, Loviisa
- Fortumin datakeskusvaraus, Orimattila

Suurimmat datakeskukset liittyvät suoraan Fingridin kantaverkkoon, kertoo **Esa Niemelä** Käyttö ja kumppanuudet -yksiköstä. Kymenlaakson Sähköverkko toimittaa keskusten rakennusvaiheessa työmaa-aikaisen sähkön ja joihinkin kohteisiin mahdollisesti pysyvän varaliittymän. Pienemissä datakeskushankkeissa voimme

toimittaa myös varsinaisen sähköliittymän.

Datakeskuksien vaikutus meidän sähköverkkoomme on riippuvainen siitä, mihin keskus sijoittuu ja mitä kautta sähkö kulkee, Niemelä sanoo. Jos sähköliittymän toimittaa Kymenlaakson Sähköverkko, sillä on vaikutusta myös verkon kapasiteettiin, kertoo Niemelä. Tarvittaessa verkkoa vahvistetaan asiakastarpeiden mukaan.

Aina kun suuri sähkönkäyttäjä liittyy verkkoon, se edellyttää sähköverkon tilan tarkastelua ja mahdollisesti verkon kehittämistä, mistä voi aiheutua yhtiölle investointikustannuksia. Toisaalta saamme datakeskuksista ja muista

suurista teollisuuden toimijoista myös tuottoa mm. liittymä- ja verkkopalvelumaksuina. Sähköverkon kehittämisen tarpeiden laajuus riippuu monista tekijöistä, mm. sijainnista ja ympäröivästä verkosta. Samalla saamme kuitenkin sähköverkot entistä tehokkaampaan käyttöön, ja se voi pitkällä aikavälillä hillitä verkkopalvelumaksujen nostopainetta.

Esa Niemelä myös muistuttaa, että kun alueelle syntyy uutta teollisuutta ja yhteiskunnan infraa kehitetään, niin se yleensä houkuttelee lisää toimijoita alueelle. Tämä on taas kuntien ja toiminta-alueidemme elinvoiman kannalta erinomainen asia.

lisääntyvät. Kuluttajia huolettaa perustellusti, että datakeskusten joustamaton kulutus siirtää joustopaineen ja hintapiikit kotitalouksille tyyninä hetkinä.

Tähän on kuitenkin kaksi ratkaisua, joista toinen on sinun käsissäsi:

1 Järjestelmäratkaisut:

Datakeskusten varavoimakapasiteetti (akut ja generaattorit) voidaan tulevaisuudessa kytkeä tukemaan sähköverkkoa kalliina hetkinä. Lisäksi Fingrid kannustaa suuria kuluttajia käyttämään sähköä joustavammin.

2 Oma varautuminen:

Lyhyellä aikavälillä paras tapa varautua hintapiikkeihin on siirtää omaa kulutusta. Ajoittamalla esimerkiksi sähköauton latausta tai lämmitystä edullisille, tuulisille tunneille suojaudut kalliilta tunneilta ja samalla osallistut sähköjärjestelmän tasapainottamiseen. Datakeskusten myötä jokainen kuluttaja on omalta osaltaan osa ratkaisua.

Datakeskus maksaa takaisin: sähkönkulutus saattaa lämmittää kotisi

Valtava sähkönkulutus tuottaa väistämättä suuren määrän lämpöä. Tämä haaste voidaan kääntää mahdollisuudeksi. Kun lämpö ohjataan kauko-lämpöverkkoon, se vähentää tarvetta käyttää muita energianlähteitä.

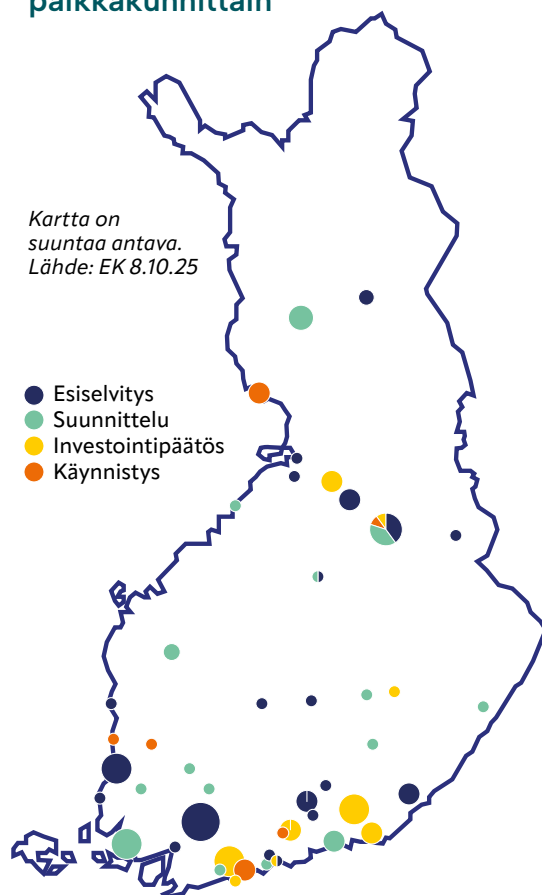
Haasteesta ratkaisuksi

Vaikka datakeskukset ovat sähkönkulutuksessa suuri haaste, ne ovat samalla osa ratkaisua. Ne kiihdyttävät siirtymää puhtaaseen tuotantoon ja tarjoavat mahdollisuuksia hukkalämmön hyödyntämiseen.

Lisääntynyt uusiutuvan energian tarjonta yhdessä tulevaisuuden joustavien datakeskusten kanssa vakauttavat sähkön tukkuhintaa. Älykkäällä suunnittelulla ja omaa kulutusta ohjaamalla Suomi voi kääntää tämän teollisen kasvun pitkän aikavälin hyödyksi kuluttajille.

Datakeskusinvestoinnit Suomessa paikkakunnittain

Kartta on suuntaa antava.
Lähde: EK 8.10.25

Muutan: miten toimin sähkösopimusten kanssa?

Kun muutat uuteen kotiin, tee sähkösopimus valitsemasi sähkönmyyjän kanssa noin viikkoa ennen muuttoa. Verkko-palvelusopimuksesi uuteen osoitteeseen tehdään sinulle automaattisesti, sillä kaikki muuttoon liittyvät sopimukset hoituvat sähkönmyyjän kanssa. Sinun ei tarvitse olla yhteydessä meihin.

Kun muutat pois nykyisestä asunnostasi ja haluat päättää sähkösopimuksesi, oletan yhteydessä sähkönmyyjääsi. Toistaiseksi voimassa olevilla sopimuksilla on kahden viikon irtisanomisaika. Verkko-palvelusopimuksesi päättyy meillä automaattisesti sähkönmyyjältä tulleen tiedon mukaan, joten sinun ei tarvitse olla meihin

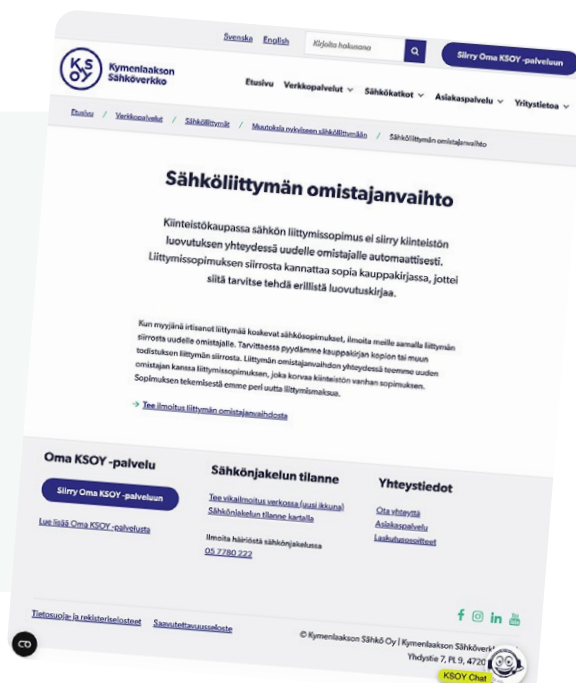
yhteydessä. Jos käytössäsi ei ole sähköistä laskutusta, voit toki ilmoittaa meille, mihin osoitteeseen haluat loppulaskusi lähetettävän. Huomioithan sen, että sähkösopimuksesi päättyessä sähkökatkeavat kiinteistöstä.

Kiinteistökauppa vaatii ilmoituksen meille

Sähkön liittymissopimus ei siirry automaattisesti kiinteistökaupan yhteydessä uudelle omistajalle. Siirrosta on hyvä mainita kiinteistön kauppakirjassa.

Tee meille ilmoitus liittymän omistajanvaihdosta. Lomakkeen löydät verkkosivuiltamme

Sähköliittymän omistajanvaihto

KSOY jakoi jälleen stipendejä nuorille urheilijoille

Saimme yli sata hakemusta ja myönsimme stipendin kymmenelle nuorelle. Kiitämme kaikkia hakijoita.

Stipendien saajat ovat:

Jenna Laitinen, voimanosto ja penkkipunnerrus (Kouvola)

Teppo Malinen, triathlon (Kotka)

Isabella Nousiainen, maastohiihto, juoksu ja ampumahiihto (Kouvola)

Jenna Pulkkinen, uinti (Kouvola / California State University, Fresno, Yhdysvallat)

Niko Putkinen, kestävyysjuoksu (Kotka)

Enni Räisänen, yleisurheilu, keskipitkät matkat (Kouvola)

Aino Sipiläinen, ampumahiihto (Orimattila)

Juho Soikkeli, keihäänheitto (Kouvola)

Eetu Takanen, hiihtosuunnistus (Hamina)

Joni Turpeinen, rallicross ja jokamiehenluokka (Kotka)

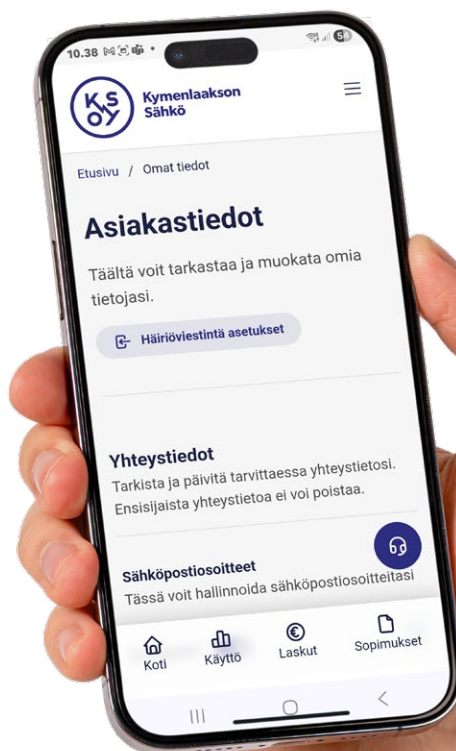
Toivotamme onnea ja menestystä stipendin saaneille urheilijoille.

Onhan sinulla jo käytössä maksuton häiriötiedotepalvelu?

Kun palvelu on käytössäsi, saat ilmoituksen sähköjakelun häiriöistä suoraan puhelimeesi tai sähköpostiisi. Nyt on hyvä hetki tarkistaa, että tietosi ovat palvelussa kunnossa tai ottaa palvelu käyttöön.

Näin päivität häiriötiedoteasetukset Oma KSOY:n kautta

- 1 Kirjaudu Oma KSOY -palveluun pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
- 2 Valitse yläpalkista **Asiakastiedot**-kohta (kolme viivaa -valikosta). Yhteystiedot-otsikon alta voit muokata tietojasi ja tarkastaa tai lisätä matkapuhelinnumeron.
- 3 Klikkaa **Häiriöviestintä-asetukset** painiketta. Sivu aukeaa uuteen ikkunaan.
- 4 Klikkaa seuraavaksi linkki-tekstiä: **Häiriöviestintä-asetukset**. Sivu aukeaa uuteen ikkunaan. Siirryt nyt järjestelmään, josta näet omat häiriötiedoteasetuksesi ja voit muokata niitä.
- 5 Valitse, että haluat vastaanottaa **häiriötiedotteita**.
- 6 Valitse, että haluat vastaanottaa **tekstiviestejä**.
- 7 Jos haluat muokata tietoja lisää, klikkaa: Hallinnoi käyttöpaikan lähetystietoja.
- 8 Määritä mihin aikoihin haluat vastaanottaa häiriötiedotteita.
- 9 Määritä millaisia häiriötiedotteita haluat vastaanottaa.
- 10 Hyväksy lopuksi tekemäsi muutokset.

Artesaanit Pia-Maria Reinholm ja Janine Bergström ovat pyörittäneet savipajaa Loviisassa vuodesta 2023, nykyisessä osoitteessa helmikuusta 2024.
lovisavi.fi

Saven hurmaa: jouluukoristeet helposti kotikeittiössä

Teksti: **Dakota Lavento**

Kuvat: **Paula Osenius**

Omatekoiset kuusenkoristeet syntyvät itsekovettuvasta savesta keittiöstä löytyvillä välineillä.

Aivan Loviisan keskustassa sijaitseva keramiikkapaja ja pajamyymälä on savitöiden harrastajalle vastustamaton paikka. Se sijaitsee hurmaavassa, vuonna 1859 rakennetussa vaaleanpunaisessa rakennuksessa. Aleksanterin Pihassa toimii myös ravintola, kahvipaahtimo ja useita pienyrityksiä.

LoviSavi Oy:n yrittäjät, artesaanit **Janine Bergström** ja **Pia-Maria Reinholm** järjestävät myös savityökurseja kaiken tasoisille harrastajille.

Heitä riittää. Savitöiden suosio kasvaa vuosi vuodelta. Kansalais- ja työväenopistojen kurssit

varataan loppuun alta aikayksikön: Loviisassa tänä syksynä viidessä minuutissa ja Porvoossa yhdeksässä sekunnissa.

Erityiset teinit ja nuoret aikuiset ovat löytäneet käsityöt uudella tavalla. Puutyöt, neulominen ja leipominen tuovat vastapainoa kiireiselle arjelle ja ruudun ääressä vietetylle vapaa-ajalle.

Irti arjesta harrastaen

Monille juuri savi tarjoaa luovan ja fyysisen väylän itseilmaisuun.

Savitöiden tekeminen on meditatiivista, se vaatii keskittymään. Siksi se auttaa rentoutumaan ja opettaa olemaan läsnä hetkessä. Monet kokevat sen suorastaan terapeuttisena.

– Kurssilla ehkä alussa etsitään inspiraatiota Instagramista tai Pinterestistä, mutta sen jälkeen teinitkin unohtavat puhelimensa, Pia-Maria vahvistaa.

Monissa kaupungeissa on

LoviSavin tapaisia keramiikkapajoja, joissa järjestetään sekä yksityisiä että ryhmäkursseja. Avoimeen pajaan voi mennä myös tekemään ohjatusti tai myöhemmin itsenäisestikin omia töitään.

Harrastajat palaavat kursseille tai pajalle yhä uudelleen. Syynä on yhteisöllisyys. – Perheet ja ystävät viettävät yhdessä aikaa savitöitä tehden, oppivat uutta ja saavat lopulta jotain kotiin vietävääkin, Pia-Maria ja Janine kertovat.

Kurssin kautta tai itse opiskellen

Kurssit ovat paras tapa aloittaa savitöiden harrastaminen, sillä ne tarjoavat ohjausta, materiaaleja ja usein myös uunin polttoon. Aloittelijakursseilla opetetaan perusmenetelmiä kuten nipistely- ja levytekniikkaa ja engobeilla maalailua. Engobe on värillistä savilietettä, jota

käytetään keramiikan koristeluun. Dreijauskurssit puolestaan vaativat yleensä fyysistä läsnäoloa uunin ja dreijan takia. Kurssit kestävät yhdestä kymmeneen kertaan ja maksavat 70–300 euroa.

Mikään ei estä harrastamista itsenäisesti kotona. YouTubeista löytyy runsaasti videokursseja hakusanalla keramiikkakurssit. Videoita löytyy myös sivustolta savitaivas.fi.

Aloittamiseen tarvitaan vain savea ja perustyökalut, veitsiä ja rullat. Polttoon työt voi viedä keramiikkapajaan, joka tarjoaa sellaista palvelua. – Työvälineetkin löytyvät yleensä jo kotoa. Kaulin, vanha pankkikortti, pilli ja veitsi sekä lastulevyalusta riittävät pitkälle, Pia-Maria vakuuttaa.

Ilmakuivuvasta eli itsekovettuvasta savesta voi tehdä kaikkea muuta paitsi pestäviä ja uuniin meneviä astioita – niistä ei tule elintarvikekelpoisia. – Siitä syntyy hienoja koriste-esineitä, koruja, kynttiläjalkoja, veistoksia ja kulhoja. Massan voi myös lakata tai maalata. Tällä tavoin käsitellyistä esineistä pölyt voi pyyhkiä kostealla rätillä, vaikka niitä ei voi pestä, Janine neuvoo.

Kuusenkoristeet koko perheen voimin

Itsekovettuvasta savesta voi tehdä vaikka kuusenkoristeita. Se on helppoa ja mukavaa puuhaa, johon perheen pienimmätkin voivat osallistua.

Tarvitset:

- itsekovettuvaa savea
- alustan
- kaulimen
- pitsiliinan (ei pakollinen)
- piparimuotin tai muotteja
- elintarvikekelmua (ei pakollinen)
- pillin
- narua ripustukseen

Savea ja tarvikkeita voi hankkia esimerkiksi täältä:

- kerasil.fi
- varnia.fi
- sinelli.fi
- keramiina.fi
- materialshop.fi
- sekä askartelu- ja kirjakaupoista, kuten Tokmannilta.

Lämmitä savi työstämällä.

Kauli savi haluttuun paksuuteen.

Paina koristekuvio savilevyyn pitsiliinalla kaulimalla. Koristekuvion voi tehdä myös koristekaulimella, leimasimella tai sukkapuikolla piirtämällä. Halutessaan pinnan voi jättää myös paljaaksi.

Peitä levy muovikelmulla. Kelmu suojaa piparimuotteja savelta ja pyöristää kuvion reunoja, jolloin niitä ei tarvitse myöhemmin hioa. Jos haluat terävät reunat, jätä kelmu pois.

Paina levyyn muoteilla koristekuvioita niin paljon kuin kätevästi mahtuu – aivan kuten tekisit pipareita.

Poista kelmu ja nosta ylimääräinen savi pois alustalta. Koristeet jäävät alustalle kuivumaan.

Paina ripustusreikä paikalleen sopivaan kohtaan.

Kiinnitä narut kuiviin koristeisiin. Kovettuminen vie savikoristeen paksuudesta riippuen päivän tai pari.

Sähkön *kotiinkuljetus* – mistä siinä maksetaan?

Kuva: Tavaton Media / Timo Tuviala

Sähkön siirtomaksu tuntuu usein hämmäntävältä pakkopullalta, jota et voi välttää. Kyseessä on kuitenkin elintärkeä palvelukokonaisuus, joka pitää modernin arkesi pyörimässä säällä kuin säällä.

Mikä tämä siirto- eli verkkopalvelumaksu oikeastaan on? Saat sähköstä kaksi laskua. Toisen laskun saat sähkömyyjältä, ja sen voit kilpailuttaa. Toinen lasku on verkkopalvelumaksu, jota et voi vaihtaa tai kilpailuttaa.

Ajattele asiaa näin: sähkö on tuote, joka tarvitsee luotettavan toimituksen. Verkkopalvelumaksu on kuin kotiinkuljetusmaksu, maksat siitä, että sähköverkko on jatkuvasti valmiina toimittamaan juuri sen verran sähköä, kuin tarvitset, juuri silloin kun sitä tarvitset.

Et maksa vain käytöstä, vaan myös valmiudesta. Se on kuin vesijohtovesi: maksat sekä kulu- tuksesta että siitä, että putkisto on rakennettu kotiin asti ja että vettä tulee aina, kun hanan avaat.

Mitä verkkopalvelu- maksulla saa?

Maksu ei katoa tyhjään, vaan kattaa laajan palvelukokonai- suuden, joka takaa arjen sujuvuuden ja turvallisuuden.

Luotettavuus ennen kaikkea

Suurin osa verkkopalvelu- maksustasi menee sähköverkon jatkuvaan kunnossapitoon ja parantamiseen. Vanhenevia osia uusitaan, myrskyherkät ilmajohtot korvataan maakaapeleilla ja koko verkko pidetään huippukunnossa.

Sähkönjakelu on Suomessa erittäin luotettavaa – ja kustannustehokasta.

Tulos näkyy arjessasi: kun naapurimaissa sähköt saattavat olla poikki useita päiviä myrskyn jäljiltä, Suomessa korjaukset tehdään nopeasti. Silti sähkön hinta Suomessa on kolmanneksi edullisinta Euroopassa.

Apu ja arkiset palvelut ympäri vuorokauden

Verkkopalvelumaksusi rahoittaa sähköverkon valvontaa kellon ympäri ja jatkuvaa vikapäivystystä. Jos puu kaatuu sähkölinjalle keskellä talviyötä, korjaustyöt alkavat välittömästi. Lisäksi maksu kattaa sähkömittarisi ylläpidon, mittaustietojen keräämisen ja verojen tilittämisen valtiolle.

Investointi kestävään tulevaisuuteen

Suomi sähköistyy vauhdilla, ja verkkopalvelumaksusi rahoittaa verkon vahvistamista sähköautojen latausasemia,

tuuli- ja aurinkovoimaa sekä lämpöpumppuja varten. Olet mukana rakentamassa kestävää energiajärjestelmää.

Miksi hinnat vaihtelevat eri puolilla Suomea?

Syy on yksinkertainen: verkon pituus asiakasta kohden. Hinnoittelu perustuu verkkoyhtiöille syntyviin todellisiin kustannuksiin, ja nämä vaihtelevat rajusti aluekohtaisten olosuhteiden mukaan.

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

- Kaupungeissa moni asiakas jakaa tiheän verkon ylläpitokustannukset.
- Maaseudulla harvemmat asukkaat maksavat pidemmän verkon rakentamisesta ja ylläpidosta.
- Erityisen haastavilla alueilla, kuten saaristossa, rakentaminen maksaa enemmän.

Konkreettinen esimerkki: Caruna Espoo -alueella verkon pituus asiakasta kohden on vain 34 metriä, kun taas Kymenlaakson Sähköverkon alueella se on 131 metriä.

Tiukka valvonta takaa oikeudenmukaisuuden

Koska sähkönsiirto on luonnollinen monopoli, Energiavirasto valvoo hinnoittelua tuottokattomallin avulla. Verkkoyhtiöt saavat asettaa hinnat itsenäisesti, mutta vain määritetyn tuottokaton rajoissa.

Jos yhtiö perii ylihintaa, ylijäämä on palautettava asiakkaille seuraavan nelivuotisjakson aikana.

Valvonta toimii: hintojen on perustuttava todellisiin kustannuksiin, ja Energiavirasto tarkastaa tämän jälkikäteen. Monopoliasema ei tarkoita vapaita käsiä – päinvastoin.

Loppusana

Verkkopalvelumaksu ei ole ylimääräinen kulu – se on hinta elintärkeästä palvelusta, joka takaa sähkön saatavuuden ja turvallisuuden kaikissa olosuhteissa.

Vaihtoehto olisi rahoittaa verkko verovarjoista, mikä nostaisi kaikkien veroja. Nykyinen järjestelmä pitää maksun oikeudenmukaisesti linkitettyä palvelun käyttöön.

Se on hinta siitä, että valot syttyvät nappia painamalla ja arki pyörii luotettavasti.

Kymenlaakson Sähköverkon

hinnoitteluun vaikuttavat erityisesti investointitarpeet sähköverkkoon sekä verkon ylläpitokustannusten taso. Investoinnit kohdistuvat pääosin sähkömarkkinalain tavoitteiden mukaiseen toimitusvarmuuden parantamiseen sekä yhä enenevässä määrin puhtaan siirtymän vaatimiin verkosto-investointeihin. Verkkopalveluhintamme on noussut viimeksi vuoden 2024 marraskuussa. Hintamme sijoittuu Suomen verkkopalveluyhtiövertailussa keskitasolle.

Investointimme ja sähköverkon hyvä ylläpito varmistavat sähkön saatavuuden ja toimitusvarmuuden yhtiön laajalla toiminta-alueella. Investoinneilla pyritään myös tekemään alueen sähköverkosta houkutteleva sekä teollisuudelle että asukkaille, ja samalla toimiva ja hyväkuntoinen sähköverkko parantaa alueemme kuntien elinvoimaisuutta. Investoimme sähköverkkoon vuosittain yli 20 miljoonaa euroa, ja olemme uusineet verkkoja viimeisen kymmenen vuoden aikana yli 2 000 kilometriä.

Tällä hetkellä käynnissä on asiakkaille hyvin näkyvä sähkömarkkinalain vaatima mittausuudistus, joka luo perustan sähköverkkopalveluiden jatkuvalle kehittämiselle. Olemme jo asentaneet asiakkaillemme yli 50 000 uuden sukupolven sähkömittaria, ja kaikki saavat uuden älymittarin viimeistään vuoden 2027 alussa. Uusien mittalaitteiden avulla voit jatkossa seurata sähkön kulutusta reaaliaikaisemmin ja aiempaa tarkemmin sekä toteuttaa kuormanohjauksia mittalaitteiden kautta. Mittausjärjestelmän ja mittarivaihdon uusimisen kokonaiskustannukset ovat noin 18 miljoonaa euroa.

Sähkön verkkopalveluhintaan sisältyvät kaikki palvelut, jotka liittyvät sähkön siirtämiseen sähköä tuottavilta voimalaitoksilta käyttöpaikalle saakka. Verkkopalvelumaksun yhteydessä kerätään valtiolle sähkövero, joka muodostuu sähkön valmisteverosta ja huoltovarmuusmaksusta. Lisäksi verkkopalvelumaksusta kerätään arvonlisävero 25,5 prosenttia.

Ovatko parhaat energiansäästövinxit jo käytössäsi?

Energiansäästäminen keventää sähkölaskua ja tuo hyvän mielen, kun teet työtä yhteisen maapallomme hyväksi. Vaikka yksittäinen säästö tuntuisi pieneltä, yhdessä vaikutus on merkittävä. Tiedätkö jo parhaat vinkit?

Tunne oma sähkönkäyttösi

Ota käyttöön sähköyhtiösi sähköinen palvelukanava, Oma KSOY. Näet sieltä helposti kulutustietosi, voit verrata niitä aiempiin vuosiin ja seurata, miten energiansäästötoimesi vaikuttavat. Palvelusta löydät myös vinkkejä säästämiseen.

Palveluun pääset tästä

Seuraa lisäksi sähkön hinnan vaihteluita joko sähköyhtiösi palvelusta tai Fingridin Tuntihinta-sovelluksesta.

Sääda kulutusta sähkön hinnan mukaan

Motivan mukaan kotitalouksien energiankäytöstä:

- **61 %** kuluu tilojen lämmitykseen
- **16 %** vedenlämmitykseen
- **5 %** saunaan
- **13 %** valaistukseen ja sähkölaitteisiin
- **5 %** vapaa-ajan asuntoihin

Lämmitys on siis kodin suurin energiankuluttaja. Kun automatisoit lämmityksen hyödyntämään sähkön hintatietoja, voit säästää jopa 25 % lämmityskustannuksista. Jos lämmität sähköllä, selvitä laitteidesi – esimerkiksi lämpöpumpun tai pattereiden termostaattien – valmistajilta, onko niihin saatavissa ohjausautomaatiikkaa, joka optimoi käytön sähkön hinnan ja sääennusteen perusteella.

Huomioi sähkön hinta myös saunaa, pyykinpesukonetta ja astianpesukonetta käyttäessäsi. Jos lataat sähköautoa, hyödynnä auton oma sähkönhintaoptimointi, jolloin lataus tapahtuu automaattisesti edullisimpina tunteina. Mikäli autossasi ei ole tätä ominaisuutta, selvitä, voiko sen saada latauspisteeseen.

Kulutusjousto – arjen ekoteko

Vaikka et käyttäisi pörssisähköä, kulutusjouston huomioiminen tukee sähkön hinnan vakautta

pitkällä aikavälillä ja vähentää päästöjä. Kun sähkön hinta on korkealla eikä päästötöntä tuotantoa riitä kaikille, sähköä tuotetaan fossiililla polttoaineilla. Jos silloin esimerkiksi lämmität sähkösaunan, voidaan joutua turvautumaan entistä enemmän fossiiliseen tuontisähköön, jotta sähkö riittää.

Testaa, millainen energiansäästäjä olet!

Oletko Energiaetsivä, Sähköässä vai Sähköguru?

Nettisivuiltamme löydät testin, jonka kysymyksiin vastaamalla selviää oma energiansäästöhahmosi.

Käy vastaamassa kysymyksiin ja tutustu samalla juuri sinulle sopiviin energiansäästövinkkeihin. Saat säästää energiakuluihisi ja uusia ajatuksia järkevästä energiankäytöstä.

Testiin pääset tästä

Näin varaudut koviin pakkasiin

Tässä vielä vinkkejä pakkaskauden varalle. Pysytään lämpiminä energiaa tuhlaamatta.

- Aloita tulisijan käyttö ajoissa ennen pakkasia, lämmitä hormi ja tuo puut sisään.
- Sääda huonelämpötilat: oleskelutilat n. 20 °C, makuuhuoneet 18 °C, varastot/porraskäytävät/ autotallit 7–12 °C.
- Alenna isossa asunnossa vähäkäyttöisten huoneiden lämpö n. 15 °C:een ja sulje väliovet.
- Suojaa vesiputket jäätymiseltä, erityisesti vanhoissa taloissa.
- Käytä ilmanvaihtoa tarpeen mukaan, vältä turhaa tuulettamista.
- Tarkista ilmalämpöpumpun pakkasraja.
- Vältä lisälämmittimiä – käytä villasukkia, mattoja ja verhoja lämpöhukan estoon (älä peitä pattereita/termostaatteja).
- Sammuta turhat sähkölaitteet ja irrota laturit.
- Siirrä tai ajoita saunominen edullisille tunneille, sammuta kiuas heti käytön jälkeen.
- Säästä lämpimän veden käytössä.
- Pese astiat ja pyykki vain tarpeen mukaan, ajasta myöhäisiltan tai yöhön.
- Suosi nopeasti valmistuvia ruokia ja mikroaaltouunia.

Anna palautetta tästä numerosta. Kaikkien 15.1.2026 mennessä palautetta antaneiden kesken arvomme 2 kpl 50 euron arvoista K-ryhmän lahjakorttia.

Vastaa tästä

Kiitokset kaikille viime lehden lukijakyselyyn vastanneille!

Viime lehden mielenkiintoisimmaksi artikkeliksi valittiin "Korjaa itse – säästät rahaa ja ympäristöä". Arvonnat on suoritettu ja voittajiin on otettu yhteyttä henkilökohtaisesti.

Tämän lehden
artikkeleita voit

lukea myös osoitteessa:
ksoy.fi/energiaa/.

ONNITTELUT
VOITTAJILLE!

SELVITÄ ANAGRAMMI

Anagrammin kirjaimista muodostuu ajankohtaan sopiva sana. Siirry sähköiseen anagrammiin:

Jätä ratkaisu ja yhteystietosi

Lähetä oikea sana meille 15.1.2026 mennessä, niin osallistut K-ryhmän lahjakortin (50 €) arvontaan.

Arvoimme 50 € arvoisen lahjakortin K-ryhmän liikkeisiin kaikkien edellisen lehden anagrammiratkaisun lähettäneiden kesken. Viime lehden anagrammin ratkaisu oli ELÄMYSRETKEILY. Voittajaan on otettu yhteyttä henkilökohtaisesti.

Anagrammi	Kuva	
LOPPUA	POPULA	E
JATKAA	KATAJA	L
YÖHIPAT	PIHATYÖ	Ä
KESÄ TOI	KÄSIOTE	M
LAKKIKUU	KIULUKKA	Y
SATUVAJA	AVUSTAJA	S
JATKA ISI	KAITSIJA	R
JUHA KUHA	HUUHKAJA	E
STEVE LUKI	VESILETKU	T
RUNON PUKU	PUUNRUNKO	K
OSTA APINA	TASAPAINO	E
JOLPIN VIKA	PAVILJONKI	I
ELÄYTYI NYT	TYYLINÄYTE	L
PELTON ESA	LEPOASENTO	Y

©Jorma Kemppainen 2025

YLEISTÄ =

PALJU UI =

SUTILAJI =

TAVI SYÖ =

ON TUKKI =

LIEDMUSA =

NAKKITUPA =

KARPPIKATU =

SIAN HYTTI =

OKSA KUKKI =

AIKAMERKKI =

KORVAPALAT =

OLLI USUTTI =

ENKELIT LUKI =

Sähköasiat ovat nyt omassa näpissä – Oma KSOY

Oma KSOY kokoaa kaikki sähkön verkkopalveluun liittyvät asiat yhteen paikkaan – helposti, turvallisesti ja mobiilisti. Saat tarkkaa tietoa sähkönkäytöstäsi ja aivan uudenlaisia palveluita.

Pääset konkreettisesti itse säätämään omaan sähkөөn liittyviä asioita.

Käy tutustumassa ja hyödynnä!

Palveluun lisätään uusia toimintoja jatkuvasti.

oma.ksoy.fi

**Kymenlaakson
Sähkö**

**Kymenlaakson Sähkö Oy
Kymenlaakson Sähköverkko Oy**

Oma KSOY -palvelu avoinna 24 h/vrk
www.ksoy.fi

ASIAKASPALVELU
Puhelinpalvelu arkisin 8–16
p. 05 7780 500

Häiriöilmoitukset
24 h/vrk, p. 05 7780 222

